СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 169. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 24 липня 1933.

VOL. XLI. No. 169. Jersey City, N. J., Monday, July 24, 1933. THREE CENTS.

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗДЕРЖАННЯ СПЕКУЛЯЦІЇ ЗБІЖЕМ

УРЯД СКЛИКУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Джордж Пік, що займає уряд „фарм адджостмент адміністрейтор"-а, скликав на 24 липня конференцію для здержання широких ваганъ у цінах збіжа на біржі.

В конференції візьмуть участь збіжеві біржевики, власники великів зсипів збіжа, великі посередники, тощо. Разом на нарадах будуть представники 15 великих збіжевих організацій. Наради відбудуться в канцеляріях департаменту рільництва.

БОРОТЬБА ЗА КОДЕКС ЕЛЄКТРИЧНОГО ПРОМИСЛУ.

ВАШИНҐТОН. — Краєве Товариство Елєтричних фабрикантів предложило урядови нарис кодексу для електричного промислу.

Мінімальна заплата для офісових робітників цього промислу виносила би 15 долярів за 36 годин праці на тиждень.

Робітники невдоволені з цього проєкту та добиваються підвишки як для фахових так і нефахових робітників промислу. Мінімальна заплата для фахових робітників мала би виносити 90 центів на годину.

НОВИЙ КОДЕКС ДЛЯ ФУТРЯНОГО ПРОМИСЛУ.

НЮ ЙОРК. — Підприємці кушнірського промисли предложили урядови нарис свого кодексу.

Цей кодекс ріжниться від кодексів інших промислів тим, що він робить ріжниці між сезонами. В сезоні праці тиждень має мати 40 годин праці; поза сезоном 36 годин. Мінімальна заплата має виносити 14 долярів. Забороняється „овертайм".

ПІДНОСЯТЬ ЗАПЛАТУ В КОПАЛЬНЯХ УГЛЯ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд каже, що він добився від власників копалень мягкого вугля в середній Пенсилвенії підвишки робітничої заплати на 15 процентів.

Майнери в цій части краю не мають юнії.

МАЮТЬ ПОЧИНАТИ НОВІ ДЕРЖАВНІ БУДІВЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд видав листу нових будівель, що мають початися вже в найближчій будуччині.

На ці будівлі мається видати разом 754 міліони долярів.

Уряд видав осторогу до безробітних, щоби не не приїжджали до Вашинґтону шукати роботи, бо 99 процентів тих, що шукають роботи в столиці, мусять стрінутися з розчаруванням.

ВЖЕ И ТЕАТРИ МАЮТЬ „КОДЕКС".

ВАШИНҐТОН. — На зборах Краєвого Союза Театрів принято кодекс для театрального „промислу".

Кодекс обмежує значно спекуляцію театральними білєтами, дозволяючи продавати спекулянтам тільки частину білєтів. Обмежено теж видавання вільних білєтів. Кодекс висловлюється теж проти фальшивих газетних критик.

Накінець кодекс означує мінімальну заплату для людей, занятих у театральнім ділі.

ЛЕТНИЧІ ВІСТИ.

НЮ ЙОРК. — Ґенерал Бальбо, командант італійської повітрової фльоти, та його офіцири й мужва дістали тут у пятницю величезну овацію від міського населення. Понад два міліони людей витали летунів, як вони їхали Бродвеєм. Потім міський уряд вручив командантови медалю міста. Вечером 65,000 італійських імігрантів витали летунів в „Медисон Сквер Бовл" на Лонг Айленді.

Вайлі Пост вилетів у пятницю зполудня з Фейрбенкса, на Алясці, в дальшу дорогу довкола світа. Він усе ще побиває власний рекорд облету на 10 годин. Ушкодження літака при висіданню показалися легкими.

БОРОТЬБА ЗА ПРОГИБІЦІЮ.

ПОРТЛЕНД (Ореґон). — Недокінчене обчислення голосів з народнього голосування показує, що по всякій правдоподібности побідять противники прогибіції.

Замітно, що до голосування не зявилося більше як половина виборців.

ДИВНИЙ ВИПАДОК.

ПОЙНТ ЕДВАРД (Онтаріо, Канада). — Над містом звіявся в пятницю такий сильний вітер, що підняв у повітря цілу магазинову шопу Канадійської Корабельної лінії, 1,200 стіп довгу. Вітер кинув шопу на громаду 107 робітників, вбиваючи на місці одного та ранячи 14 інших. Привалені не могли дістатися зпід шопи пів години.

ПРИГОДА МОЛОДОГО РИБАКА.

НЮ ЙОРК. — Пітер Волш, 15-літний хлопчина, вибрався з батьком на „Гуз Крік" в Джемейка Бей на рибу. Бродячи по плиткій воді за хробаками батько й син не замітили, як прийшов приплив води і поніс геть їх лодку. Батько поплив за лодкою, а син дістався до стовпа залізниці та, не можучи вдертися на міст, держався стовпа десять годин, поки не наспіла поміч.

ВІДПОВІДЬ ЛИТОВСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА НА КОНДОЛЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. — У відповідь на телеграму У. Н. Союза, яка зложила кондоленцію зприводу трагічної смерти геройських литовських летунів, капітана Даріюса й Ґіренаса, У. Н. Союз дістав таку телеграму від литовського посольства у Вашинґтоні:

LITHUANIAN LEGATION
WASHINGTON, D. C.

No. 788 July 20, 1933.

Mr. Nicholas Murashko, President
The Ukrainian National Association,
Jersey City, N. J.

Dear Sir:

In the absence of the Minister of Lithuania, Mr. B. K. Balutis, I have the honor to acknowledge the receipt of your very kind telegram expressing the most heartfelt grief and sympathy of Americans of Ukrainian descent in connection with the tragic death of the Lithuanian Transatlantic fliers, Captain Stephen Darius and Stanley T. Girenas.

There can be no greater solace to us, Lithuanians, than to know that the ill-fated fliers' love for their homeland have inspired you with a more fervent love for oppressed Ukraina and, may I add, for the unabated struggle to secure for Ukraina a rightly deserved place among the great independent nations of the world.

Permit me to assure you that this Legation will deem it at a great privilege to transmit to the Government of Lithuania the contents of you sincere message of condolences.

Very sincerely yours,

M. Bagdonas,
Secretary of Legation.

MB:AA

ЖАХЛИВИЙ ЗЛОЧИН БОЖЕВІЛЬНОГО.

В Кошицях Великих біля Тарнова Казимир Лішка підчас суперечки з матірю, 62-літною жінкою, і братом Тадеем, літ 18, під впливом нападу божевілля вбив молотом матір і брата, після чого кинувся на Катерину Коваль, у якої мешкали Лішки. Ковалева втікла на поле, але її здогонив Лішка і теж убив молотом. Після доконання цього жахливого вчинку Лішка забарикадувався в хаті, так, що поліція мусила влізти аж крізь горище і щойно тоді вдалося обезсилити божевільного. Лішка був колись умовохорий і мабуть тепер повторився у нього напад божевілля в такому жахливому вчинку.

ХРЕСТОМ ХОТІВ ВДАРИТИ СУДДЮ.

Після проголошення присуду в окружному суді в Кельцах на чотирох опришків, яких присуджено на кару 2-літньої тюрми, один зпоміж них вхопив хрест, що саме стояв на столі, і намагався ним ударити суддю. Присутні на салі поліції обезсилили авантурника. Кревні і знайомі присуджених зчинили на салі авантуру, ламаючи судову обстанову. Поліція силою опорожнила салю. Присуджених закували в кайдани і під сильною ескортою відвезли до тюрми.

НІЧНИЙ СТРАХ У ДІТЕЙ.

Трапляється доволі часто, що мізерні діти, зі слабими нервами, кричать у ночі і бояться потемку. Рада на це: давати на ніч легкий, плинний корм (молоко), „фротирувати" тіло теплими натираннями з води, а головно не оповідати дітям страхітливих історій і байок. Для успокоєння нервів можна давати на ніч 10—15 капель валеріянових крапель, а на добрий сон по пів таблетки демальґону або адаліни.

КОРОЛЕВА ЯДВІҐА СТАНЕ СВЯТОЮ.

15. серпня у Ченстохові почнеться ювилейне свято з нагоди щасливої оборони монастиря т. зв. Ясної Гори перед наступом Шведів. З Америки та Франції приїдуть туди Поляки складатимуть присягу на вірність своїй державі. 17. вересня це день почитання королевої Ядвіґи і польські єпископи вишлють до Риму делеґацію, щоби приспішити беатифікацію королевої.

БОЛГАРСЬКА НАГОРОДА ДЛЯ НЕМИРОВИЧА-ДАНЧЕНКА.

Болгарський Комітет Славянського Товариства ухвалив признати почесний дар 40,000 левів із авторського фонду Степана Саратова російському письменникови Немировичеви-Данченкови за заслуги для пропаґанди думок солідарности та злуки славянських народів.

ВАРТІСТЬ ДИТИНИ.

В селі Самаованах коло Ґалацу (Румунія) народила Антонія Ганджін вже по 3 місяцях подружного життя здорового синка. З такого скорого родинного приросту чоловік Антонії був дуже огірчений і робив їй гіркі докори. Щоби заспокоїти чоловіка, жіночка продала свого 4-місячного хлопця Леоніда мандрівним Циганам за 200 левів. Коли жандарми довідалися про цей надзвичайний торг, пігнали за Циганами й принесли дитину назад мамі.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ ДВОХ РОБІТНИКІВ.

В Кросні, в каміноломах, трапився жахливий випадок смерти двох робітників: О. Шипяка і Марковича. Згадані робітники висаджували гранітову скелю, з якої частина обірвалася й придушила їх на смерть. На місце нещасного випадку збіглися люди, щоби відкопати вбитих, але їхня поміч виявилася безуспішною. Зпід румовища видобули вже тільки два змасакровані людські тіла.

КОНКУРЕНТ ДЕРЖАВНОГО МОНОПОЛЮ.

В селі Застінці, пов. Тернопіль, виловила поліція на продукції самогонки в полі Гончара. Він приготовляв самогон на своє весілля, яке вкороті мало відбутися. І так замісць відбути весілля без алькоголю, що в нас уже ввійшло в звичай, „конкурент" монопольний мандрував в „передшлюбну подорож" до криміналу.

СМЕРТЬ ПЕРЕД САМОГУБСТВОМ.

50-літня Анна Кендзерська, що жила з ренти, постановила повіситися в своїй хаті при вул. Павлинів ч. 3 у Львові. Приготовила петлю, держала її одною рукою, а другою взялася писати прощальний лист. У цій хвилині із схвилювання померла на серце.

НАПАД НА ФЕСТИН.

В дні 25. травня ц. р. читальня Просвіти в жовківській дільниці у Львові уладжувала фестин. Після скінчення фестину, коли частина людей розійшлася — інші розходились, а члени комітету заняті були обчислюванням каси, кілька узброєних осібняків з криком намагалися вдертись до буфету. Один з напасників, Стефан Сосніцький, судово 17 разів караний, ударив сокирою випадково стоячого при вході до буфету Маріяна Луня в голову, і ратункова стація забрала його до шпиталю. Напасники порозкидували ріжні річи в буфеті, однак грошей не забрали і скоро, заки надбігла поліція, повтікали. Щойно другого дня поліція їх вилапала і відставила до суду.

ДИВНА СМЕРТЬ.

До львівської лазні при вул. Газовій пішов кімнатний маляр Барух Зоммер. Коли він зачинивсь у кабіні з ванною і задовго звідти не виходив, затривожена служба почала добиватися до дверей, а коли ніхто не відзивався, двері виважили. Там знайшли Зоммера неживого у ванні з водою. Зоммер був хорий на нервицю ніг і коли дістав підчас купелі нервової атаки, потонув у воді.

ПРОФЕСОРИ, ЩО ЗАРОБЛЯЛИ НЕЗАКОННО.

Варшавська преса пише широко про двох професорів університету, проф. Цибіховського та Наміткевича, обох з правничого факультету, що придумали для своїх слухачів окремі кольоквії за спеціяльною винагородою. Один брав по 10 зол., другий по 6 зол. за такий короткий, приватний іспит. Кольоквій було так багато, що проф. Цибіховський міг заробити на них річно більше як 20,000 зол. Цікаве, що професор видавав сам студентам навіть посвідки за гонорар, який йому платили. Само собою, що такі кольоквії не були передбачені у пляні університетських іспитів і згадані професори придумали їх самі. Аж тоді, коли інші професори довідалися про ці надпрограмові гонорарі, почали проти них протестувати. Тепер студенти дістануть назад заплачені незаконні гроші і в університеті ведуться в цій справі дисциплінарне слідство.

МОСКВА БАЧИТЬ „ПЕТЛЮРІВЩИНУ" НАВІТЬ СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ

МОСКВА (СССР). — Чистка комуністичної партії на Україні показує, що в членів партії пролізли багато „петлюрівців". Між членами партії, які займають навіть відповідальні становища на Україні; нераз трапляються активні діячі українського визвольного руху, а також учасники ріжних повстанських „банд". Останніми часами викрито багато „петлюрівців", особливо у винницькій окрузі, де деякі з них були на визначних посадах і навіть члена ми суду. Були випадки, коли комуністи з „петлюрівців" малощо не попали до партійних комісій, які переводять „чистку" партії.

В козятинському районі, наприклад, між 30 виключеними з партії комуністами було 10 „петлюрівців". Це зразок того, як багато „петлюрівців" пробралися до комуністичної партії. В партії вони стараються захопити становище секретарів партійних організацій та ставати на чолі комуністичних комірок. Комісії в справі чистки партії кажуть, що серед „вичищених" з партії „петлюрівців" були секретарі партійних осередків, члени президії Робітничо-Селянської Інспекції, найвищого контрольного органу; директор комуністично-партійної школи в Могилеві Подільському, директор техніки в Проскурові й т. д.

ВТІКАЧІ РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО СТРАХІТТЯ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В Шнайдемілі влаштувала німецька влада табор для втікачів з Радянщини, переважно Німців. Тепер у тому таборі є 357 утікачів з Радянщини, які недавно прибули звідти. Це переважно втікачі з України й Поволжа, найурожайніших районів бувшої Росії, які тепер обідрані большевиками так, що нарід гине там з голоду.

Втікачі-селяни тепер розповідають кореспондентам газет про страхіття голоду, яких свідками вони були. Так, наприклад, одна мати на Україні збожеволіла з голоду й, убивши свої діти, їла їх; в іншому місці голодні селяни викопують з могил щойно поховані трупи людей, щоби їх їсти. Часто можна бачити на вулицях та на базарах трупи людей, померлих з голоду.

Втікачі передають до газет листи, які вони одержують від своїх кревних та приятелів, котрі лишилися в країні голоду й смерти. Ті листи підтверджують всі оповідання втікачів та малюють ще жахливіші картини страждання голодного населення.

ЖИДИ АПЕЛЮЮТЬ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

АМСТЕРДАМ (Голяндія). — Всесвітній жидівський конґрес ухвалив звернутися до Ліґи Націй з меморандумом у справі переслідування Жидів у Німеччині. Жиди домагаються від Ліґи Націй, щоби вона взяла їх під опіку у Німеччині й дослідила німецькі переслідування Жидів та видала свій осуд.

МОСКОВСЬКИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — З Харкова надійшли вістки, що тамошний найвищий трибунал закінчив процес проти 60 Українців, урядовців большевицьких господарських установ. Всіх їх судили за так званий „політичний і господарський саботаж".

Суд засудив 6 на кару смерти, а 54 на тяжку вязницю на час від 6 до 10 років. Розстріли за „саботаж" тепер стали дуже популярними в Радянщині, бо комуністична партія старається звалити свою вину на інших за всі свої невдачі та повну руїну економічного життя в бувшій Росії.

ШУКАЮТЬ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВОКАТОРІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Арештований недавно Полтавець-Остряниця, „козацький гетьман", вже знаходиться на волі. Німці заявляють, що вони перевели арешти серед оточення Остряниці тому, щоби викрити большевицьких провокаторів, які працюють біля нього.

Завданням тих провокаторів було впершу чергу виявити звязки Остряниці з особами на Україні, провокувати ріжні протибольшевицькі виступи Остряниці й нарешті здобути докази, що німецький уряд пособляє протибольшевицьким ґрупам і т. д.

СНІГ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Гуцульщину знову навістило тяжке лихо. Після хмаролому та повені, що спричинила необчислиму шкоду, 4 й 5 липня впав сніг, який вкрив землю на 10 центиметрів. Температура серед снігової впала значно нижче зера й гірські потоки стали замерзати.

Тепер уся худоба голодує, бо трава вимерзла в багатьох місцях, а стрижені вівці замерзали на горах. Корови майже цілком припинили давати молоко. Отак на Гуцульщину насувається одно лихо за другим, а допомоги населенню нема звідки чекати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ НЕ МЕТА: ЦЕ ТІЛЬКИ СЕРЕДИНА ДОРОГИ

Народні голосування, що відбулись у вівторок у стейтах Арканзо й Алабамі, здається, не лишають найменшого сумніву про долю прогибіції. На те саме вказують інші прояви. Вже сьогодня виглядає майже неможливим, щоби прогибіціоністи вспіли знайти тринацять стейтів, які могли би вратувати прогибіційну поправку до конституції перед відкликанням. Видно, що походу противників прогибіції вже мабуть ніщо не здержить.

Рух стає вже такий загальний, що подекуди вже й прогибіціоністи не ставлять опору. Це відноситься передовсім до полудневих стейтів, які досі стояли з прогибіціоністами, але тепер стали заховуватися байдужно, немовби даючи волю противникам робити зі справою, що вважають за потрібне. Наприклад у Вірджінії й Місісіпі прогибіціоністи не противилися скликанню спеціяльних сесій стейтових леґіслятур для вирішення справи прогибіції, хоч вони могли це зробити, а тимсамим не допустити цих стейтів заявитися за зміну прогибіції.

І прогибіція може справді ще буде скасована в найближчих місяцях, але справа прогибіції до того часу певно вирішена не буде. Зі скасуванням прогибіції не буде усунене питання пиття ні тверезости. Як скасується прогибіцію, то зараз виринуть інші, дуже замотані й спірні питання. Коли має бути дозволений вибір алькогольних напитків, то хто має їх виробляти? Коли мається ними торгувати, то хто має цим занятися? Коли уряд має мати контролю над виробом і торговлею, то як це має робитися?

На кожне з цих питань можна відповісти ріжними способами. За кожде з них можлива розбіжність поглядів, отже сварка, суперечка, боротьба. Та на це ніхто, що визнається в політичних справах, нарікати не стане. Бо в політиці так усе діється, що всяке вирішення одного питання потягає за собою інші питання. В політиці спроба вирішування якогонебудь питання це нагода до повстання противних думок, а за тим до боротьби між тими думками. Так іде людське життя, і тільки там боротьби нема, де нема життя. І бунтуватися проти цього стане тільки той, хто бунтується проти життя.

В. Р.

УКРАЇНА В ПОЛІТИЦІ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

Франція має велику політичну традицію щодо справи поневолених народів. Ціле 19 століття всі майже національні рухи Европи мали своїх приклонників у Франції. Відомо, як багато помогла Франція Грекам та Італійцям в їх визвольній боротьбі. За польських повстань 1830 та 1863 року на французькій території творилися польські леґіони, ще раніше, за Наполеона І. Польща була союзницею Франції (1812 р.) у війні проти Росії. Цікаво, що Наполеон І. противився польським плянам прилучити Україну до Польщі. Він хотів після перемоги над Росією створити на Україні дві українські держави — „Наполеоніди" під протекторатом Франції. Про це цікавий матеріял знаходимо в паризькім історичнім часописі „Огляд Наполеонських студій" (Revue des Etudes Napoleoniennes) 1922 року.

Але ці часи активного інтересу Франції до справ поневолених народів давно минули. Ще при кінці минулого століття республиканська Франція склала союзний договір з царською Росією, цею найбільшою гнобительною поневолених народів. Правда, в часі Світової Війни Франція підпирала змагання народів Австро-Угорщини до самостійности. З її допомогою повстали нові держави — Югославія, Чехословаччина, завдяки Франції поширила свої границі Румунія, з французькою допомогою встала з мертвих Польща. При кінці 1917 та в початку 1918 р. Франція пробувала використати також Україну для боротьби проти Німеччини. Франція була готова визнати Україну, як державу, коли б Українці погодилися були держати фронт проти Німеччини.

Але за тих обставин це була нездійснима мрія. Українські політичні провідники (Центральна Рада) всіх сил докладала на те, щоб український фронт не розпався, але без успіху. Утомлена й несвідома маса хотіла мира за всяку ціну й уважала за „аґента Антанти" кождого, хто казав, що Українці, закинувши кріси в жито, зовсім не кінчать війни, а навпаки — принадять у свій безборонний край нових напасників.

Прийшов Берестейський мир України з центральними державами (лютий 1918 року), а за тим німецька окупація. Велике було огірчення у Франції на Україну, яка, мовляв, „зрадила" антанту.

Предсідник Верзайської мирової конференції, Клємансо, як оповідають, сказав: „Україна через свій мир з Німеччиною заслужила на нашу погорду, але вона діждеться ще й нашої пемсти".

Чи так були сказані ці слова — байдуже. Фактом є, що Франція після перемоги над Німеччиною всіми силами підпирала „єдину неділиму Росію". При кінці 1918 року в українських містах над Чорним морем — в Одесі, Херсоні та в Миколаєві явилося було французьке військо, щоби помагати російським добровольцям ґенерала Денікіна проти незалежної Української Народньої Республики. Спроби українських політичних провідників порозуміттся з Францією кінчилися нічим. Франція „мстилася" на Україні, віддавала Україну в руки російським білоґвардійцям. Ту саму політику вела Франція також у західній области УНР, у Галичині, яку вона намірилась віддати Полякам.

Минуло 15 років. У Франції почали декотрі політичні ділячі бачити, яку велику помилку зроблено, з погляду інтересів самої Франції, і яку кривду заподіяно Українцям в рр. 1918—1919. З великих держав західньої Европи Франція найдовше не хотіла визнати російської большевицької влади.

Але часи змінилися. В Німеччині прийшла диктатура Гітлера. Деякі члени німецької націоналістичної партії, як наприклад Розенберґ, не ховаються з своїми протиросійськими поглядами. Розенберґ пише й говорить про те, що треба використати український рух в інтересі німецької державної політики, хочби навіть і тим способом, що Німеччина коштом України порозуміється з Польщею (польський коридор на Одесу, замісць Данціґу!) Тим то Розенберґ висловлюється проти великої й сильної „неділимої" Росії.

Також французька преса хоч-не-хоч мусіла звернути увагу на ролю українських проблеми в міжнародній політиці. В щоденнику „Ле Тан", що є органом французького міністерства закордонних справ, знаходимо цікаву статтю про італійсько-совєтські відносини. В цій статі римський дописувач „Тану" торкається також українських справ. „Ле Тем" з 27 червня 1933 р. пише:

„Активність та успіхи фашистівської дипломатії протягом кількох місяців зробили Рим осередком, у якім безупинно виринають численні політичні проблеми европейського характеру. Особливо це відноситься до одного питання, про яке можна було думати, що воно вже давно поховане — це **України**. Як знаємо, українське питання зовсім не належить до тих проблем, що тішаться тепер увагою Европи. Однак воно виказує реальний інтерес з огляду на вчинки, які воно викликає й які заслугують на те, щоби про них писати. В часі конґресу Европи в Римі в листопаді минулого року гітлерівець Розенберґ підняв це питання, завзято обстоюючи не тільки між делеґатами ріжних народів, але також особливо в італійських політичних кругах і в самій палаті Кіджі (резиденція Мусолінія. Ред.) проєкт незалежної України. П. Розенберґ цілком отверто заявив, що треба уважати Україну, відділену від Росії, за один із головних ключів европейської ситуації. Він, між іншим, зраджував, що коли б ця ідея зреалізувалася, себто коли би повстала Україна, що має більшу частину збіжа, заліза й вугля Росії, то большевизм мав би завалитися...

„Однак відомо, що в Берліні в гітлерівських кругах є **інша тенденція**, яку заступає між іншими ґраф Ревентльов. Ця тенденція полягає в тім, **щоб спряти швидше істнуванню великої Росії, приятельки Німеччини**".

Далі автор цього допису подає відомости про те, що італійський диктатор приняв пляни Розенберґа на розділ Росії зовсім холодно: „Італія не думає провадити щодо Росії іншої політики, як тільки політики добрих відносин... Італія має **інтерес** зостатися в **найліпших відносинах з Москвою**. Через те палата Кіджі рішучо відкинула всі українські пропозиції, поставлені безпосередньо чи посередньо Українцями та Німцями. Італійська політика не бажає стати супроти московської політики з будьякій точці... Слід зазначити, що італійська преса вже перестала від кількох тижнів цікавитися справами Росії, як це вона раніше робила в довгих статтях".

Отже, як бачимо, інтерес до української справи є у Франції, в Італії і в Німеччині. Але цей інтерес неглибокий. Одні другим „лякають" Україною, а фактично за перший-ліпший торговий договір з Москвою можуть пожертвувати 40-мілліоновий нарід на поїд Москві. „Ле Тем" так і пише, що Мусоліні зараз же, як почув про пляни Розенберґа, поспішив підписати торговий договір з Москвою, постарався ще **зміцнити приязні відносини між Італією та Росією**. Німецький диктатор також не думає розривати союза з Москвою. Тому нам, Українцям, треба бути дуже обережними, в надіях, як на сусідів близьких, так і на сусідів через хату...

СПОМИН.

Чиж можливо на чужині
Забути Вкраїну,
Свій Рідний Край,
Своє село і милу хатину?

Все стає нам перед очи
Так, як ми лишили:
Поля, гаї, гори, ріки,
Що для нас все миле.

Ті садки цвітучі, милі,
Й високі Карпати,
Котрих ми ніколи
Не забудем, брате!

І річку, що пливе шумно
Згори надолину
Пливе грімко, ніби кличе:
Не забудь Вкраїни!

І зазуля своїм співом
Мило щебетала,
Щоб ми свого не забули,
Нас напоминала.

Нераз у сні нам приснилось
Сєдо, котре знаєм;
Пробудимся — лиш затужим
І сумно згадаєм.

Згадаємо товаришів,
Як ми забавлялись,
Рідну церкву, рідну школу,
В котрій научались.

Тож згадуймо все і всюди
Й любім дозагину
Свою рідну, незабутню
Нашу Україну!

Вона тепер у темниці
Тяженько страждає,
Враг над нею знущається
Й серце вириває.

Йосиф Сидор.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

СПЕЦІЯЛЬНІ ПРАВА ДЛЯ „БІЛИХ КОВНІРЦІВ".

Уряд збирається виробити спеціяльний кодекс про роботу так званих „білих ковнірців", себто бюрових, офісових робітників.

Цим уряд пригадує, що бюрова праця нормується й повинна нормуватись іншими правилами ніж праця фізична. Постанови, які підходять до праці в майні чи фабриці, не все підходять до праці в бюрі.

Для прикладу можна подати, що обмеження часу тревання праці до певного мінімума не все дається примінити до бюрової праці, головно такої праці, яка полягає на придуманню оріґінальних постанов та рішень. І заплата для таких робітників тею нормується дещо інакше ніж фізична праця, бо й підготування робітників і вимоги самого бизнесу для життя таких робітників інакші.

НЕМА ПЕРЕСЛІДУВАНЬ, ЧИ БРАК ЦИВІЛЬНОЇ ВІДВАГИ?

Д-р Фелікс Абер, рабін німецького міста Бремен, висланий на інспекцію кошерности кухні на кораблі „Колюмбус" з „Норт Джермен Лойду", в розмові з американськими газетярами запевняв, що в Німеччині панує лад і порядок та що він не бачив ніяких напастей на Жидів.

Коли рабін говорив правду, то його слова ставлять у негарному світлі протести Жидів проти переслідування Жидів у Німеччині. Коли рабін говорив неправду, то його поступок дає багато до думання про горожанську відвагу людей, котрі вважають себе покликаними закликати інших до морального поведення, без огляду на наслідки.

ЛЮДИ ЛЮДЬМИ.

Перед судом в Айові станув фармер Мичел, обжалований за напад та викрадення судді Бредлія. Група фармерів, обурених на суддю за переведення ліцитації фарм, напала на суддю та домагалася від нього підписання відклику ліцитації, а коли він не згодився, вивезли його на поля та душили його, поки він не втратив памяти.

Суддя не міг пізнати, чи обжалований належав до напасників. Багато людей посуджують суддю, що він не пізнав обжалованого зі страху перед новою напастю. Та й цьому судді може трапилося вже нераз таке, що він закликав свідків свідчити проти обжалованого, не дивлячись на те, що за це на них можуть пімститися.

ЖІНКА ДИПЛЬОМАТКОЮ.

Як англійська жінка здобуває собі становище в церкві, Американка здобуває собі місце в дипльоматичній службі. Пані Джулія Вудроф Гвілок готова приняти становище американського посла до Югославії.

Пані Гвілок зорґанізувала була в часі великої війни 16,000 моряків до американської фльоти.

СОВІТИ КУПУЮТЬ ЗБІЖЕ.

З Монтевідео доносять, що большевицький уряд закупив в Арґентині більшу скількість пшениці для вивозу до Росії.

До того дійшла Росія, що збройною силою захопила Україну, „шпихлір Европи". Під большевицькою орудою Україна не має хліба ні для Росії, ні для себе.

На початку пятилітки большевики говорили, що Росія стане доставляти фабричні вироби, а по скінченню пятилітки Росія не має на вивіз не то фабрикатів, але й сирівців і хліба.

Г. КРАШАНКО.

НЕ ХОЧЕМО ЧУЖОГО!

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.
(КНЯЖИЙ ВІК).

—o— (28)

Борота не хотів сказати де, бо все потерпав, що чорт спокусить Стефана збочити з дороги і задово вибиратися в дальшу дорогу. Відповів ні так, ні сяк:

— Куди поїхала, знаю. Та не знаю, чи вона ще там сидить. Мабуть ні. Мабуть поїхала кудись далі і затерла за собою сліди. Так розказують люди.

Стефан справді чув, що люди розказували так. Чув, що вона втікла мабуть до Галича, або й ще далі.

Поти, поки сягала влада перемиського тисяцького, безпечніше було мандрувати ночами. Васько й у ночи визнавався в сих лісах. Коли смеркалося, Стефан, його чура і Васько пустилися в дорогу на Рудки, щоби коло Комарна переступити Верешицю. В противну сторону вирушило товариство Бороти, везучи на возі, грубо вистеленім мягким мохом, окаліченого Заваду. На возі лежалося йому, як у власнім ліжку на перинах. Їхали поволи, отже Борота вислав до Всеслава гінця з вістю, що мабуть за чотири дни буде з Завадою під Перемишлем і що Завада не осліплений, тільки покалічений.

Борота не знав, чи забув, що шлях на Рудки іде попри Беньків. Як би був знав, чи подумав про се, був би сказав провідникови Васькови, щоби Стефана вів через Любінь і Пустомити. З того скористав Стефан, щоби відвідати маму і розказати їй, що діється. Беньківа полола в городі і ломила собі голову питанням, де тепер її син міг би бути. Саме тоді той син підїздив до воріт. Здивувалася стара і підскочила наче пружина, коли перед ворітьми заграла його сурма. Метнулася до нього. Вибігла всі челядь.

Віхавши на подвіря, Стефан скочив з коня і пустився до того крила двора, де була його кімната.

— Не йди там, — сказала мати. — Я не сподівалася тебе, тож в твоїй кімнаті умістила пару гостей.

— Що то за гості? — Спитав.

— Дві жінки і їх служка.

Здригнувся, дивуючися, що мама затаює перед ним їх імена. Се його ще більше зацікавило. Він спитав:

— Жінки? Що за жінки? Відки вони прийшли?

— Бог їх знає, хто вони і відки! Нещасливі, ховаються перед ворогом, я мусіла їх приняти. Яке тобі діло до молодих жінок?

Стефанови зробилося горячо, бо погадав собі, що то може Завадова з донькою. Він промовив з докором:

— Чи то вони зажадали затаїти перед мною, що вони у нас, чи ви не хочете, щоби я зійшовся з ними. Мені хіба нетяжко вгадати, хто вони, ті ваші гості.

Вона не відповіла нічого. Аж коли вже були в її світлици, вона сказала:

— Привезли мені їх сюди, сі пещені лялі, на котрі здалека треба хухати. Нещасливого гоїде не впустити під стріху, хоч з тими бабами велику маю мороку. Дівчина гарна та ніжна і слаба. Ти мені на неї не дивися!

— Запізно, мамо! Я на неї вже нераз дивився і задивився! Що сталося, те пропало. Надіюся, що Завада, як подужає, не дасть мені гарбуза.

— Як подужає, не як вийде з темниці?

— Він з темниці вже вийшов, хоч в очах, покищо, йому далі темно. Гороставич приказав вилупити йому очи і пустити на волю. Кат змилосердився і лиш троха покалічив його. Він тепер в дорозі до Перемишля, щоби перебити зраду... Ви мені не бороніть приступу до його дитини.

Стара, будьтоби сердита, відвернулася від нього. В тій хвили, ще не знаючи того, що Стефан приїхав, з розмахом відчинивши двері, в світлицю вскочила Ірина. Вона звичайно в сій порі приходила до Беньківої, тож і нині прийшла. Побачивши Стефана, неначе остовпіла. Стефан підвівся, приступив до неї і сказав:

— З ночи я був з вашим татом. Хоч він троха каліка, то його життю не грозить небезпека. Найважніше те, що він вже на волі і не грозить йому ніяка небезпека.

— Ви справді бачили тата? — крикнула Ірина. — Живий? А Святослав?

— Здоровісінький. Поїхав з батьком до Перемишля.

Ірина вхопила Стефана за рукав і тягла до дверей, кажучи:

— Змилуйтеся! Ходіть до мами! Нехай і вона вчує се з ваших уст.

Завадова в своїй кімнаті цілими днями більше лежала, як сиділа. Зломана своєю недолею, лиха на ввесь світ, лежала з головою, закутаною хустами і стогнала, вередувала, нарікала. Коли в кімнату вскочила Ірина, тягнучи за собою Стефана і кричучи, що батько живе, стара схопилася з ліжка і відкинула хусти. Побачивши Стефана, скривилася, бо недолюблювала його. Наче від нехочу спитала:

— Де він, що з ним сталося. Де Святослав?

Стефан розказав, що сталося.

— Як він вже на волі, то ми зараз їдемо до нього. Годі довше сидіти в чужій хаті, на чужім хлібі. Ще й в таких невигодах!

— Се не може бути! — відповів Стефан. — Боярин Завада ще скривається у своїх приятелів. За перемиський княжий стіл буде війна. Поїдете, аж буде по війні.

Коли вже пояснив старій, що, вибравшися до мужа тепер, могла би з донькою впасти у ворожі руки, Стефан вернувся до мами. Вона постелила перед ним вечерю. Хвилю сиділа мовчки. Аж коли він кінчив їсти, промовила.

— Я гадала, що він приїхав, бо затужив до старої мами, а він гнав на зломання карку до тої білої лялі!

— Не збрешу, що я не думав про неї і що не хотів зійтися з нею. Та нарошно я до неї не приїхав сюди. І до вас я приїхав лиш принагідно, бо попри Беньків мені дорога. Я хотів по дорозі відвідати вас. Я в дорозі до Звенигорода по князя і по його військо. На зорях вийду відси. Не маю охоти їхати. Я волів би лишитися тут. Та годі! Нашої землі не хочу дати на поталу чужинцеви.

Мати принесла мід і поставила перед ним. Коли не зараз витягнув руку по чашу, сказала:

— Пий і не дуйся на мене. Я тобі не ворог, ти моя дитина.

Поцілувала його в чоло і сказала:

— Дійся воля Божа!

Лице Стефана розяснилося. Вже про дівчину більше не балакали. Стефан пішов спати і на зорях виїхав з двора.

Вість про осліплення Завади розбурхала цілий Перемишль. Стали кружляти слухи, що Гороставич кує зраду в користь чужоплемінного князя. Довіря до тисяцького захиталося не лише в боярських кругах. Ще більше в кружляючі слухи вірило міщанство, котре в Перемишли було великою силою. Міщани, як всі вийшли збройно, могли би успішно мірятися з власним військом князя, яке він звичайно мав коло себе. Найгірше для Гороставича було те, що й в княжім війську було багато таких, що вірили Всеславови. Вони то помогли йому прокрасти Заваду до міста.

Всеслав скрив Заваду таки в своїй хаті, бо знав, що поки Гороставич не знає про се, не важиться займати його. Десяті дни після операції у Вишни язик Завади загоївся на стільки, що він вже балакав. Ще троха шепелів, та розуміти мож було його цілком добре.

(Кінець буде).

ПЯТНАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

В ґазеті „Нова Рада" з 10. травня 1918 року, з часів гетьманування Скоропадського на Україні, читаємо:

Від штабу другого польського корпусу. Зі штабу 2-го польського корпусу надіслано в козинську волостну народню управу на Київщині таке письмо: „В Козинську Волосну Народню Управу. Знаючи, що в м. Козині буде селянський зїзд, на якому будуть обговорюватися сільсько-господарські питання, штаб 2-го польського корпусу пропонує Управі дати запевнення у тому, що на зїзді не підниматимуть питань щодо 2-го польського корпусу, щоб не вносити непорозуміння та не викликати конфлікту між населенням та військом. У випадку, коли їх зачеплять, зїзд негайно буде закритий. Коли на зїзді не будуть виконані ці вимоги, комітет буде арештований і він особисто буде відповідати за наслідки. В зїзді братимуть участь два офіцири 2-го польського корпусу — для контролі, але без права голосу. Начальник штабу 2-го польського корпусу (Підпис).

Отак у серці України розпаношилася була ляшня в часах гетьманування Скоропадського. Подякувавши Скоропадському за дозвіл формуватись на Україні й за захист проти українського населення, ляцькі леґіонерчики почали правити по свому тим районом України, де вони стояли.

В одній місцевій ґазеті якийсь „Сліповидець" напав на „Свободу" за замітку про делеґацію від 1-го польського корпусу, яку приняв Скоропадський. Нема чого дивуватися „Сліповидцеви" за той напад, але треба дивуватися редакторови ґазети, який не потрудився дізнатися, з уже опублікованих матеріялів, про польські корпуси на Україні. Він би тоді довідався, що Центральна Рада не дозволяла Полякам орґанізувати свої сили на Україні у військові формації, а лише дозволила окремим Полякам, що були в російській армії на Україні, виїздити до Конґресівки. Він довідався б, що з тим корпусом, про який пише „Сліповидець", був бій українських селян і українського війська Центральної Ради в 1918 році між Жмеринкою і Фастовом, коли міністер Жуковський наказав був роззброїти Поляків. Після того бою Поляки втікли під захист австрійської Армії на Україні, де вони були, поки Скоропадський не взяв їх під свій омофор. Таксамо й про „допомогу Скоропадського Галичині" вже написано чимало, а редактор українського часопису повинен би знати правду, щоб не годувати читачів неправдами „Сліповидців".

* * *

Харківська „Наша Громада" пише в числі з 25. січня 1918 року про большевицьку „свободу преси" таке:

У комісаря друку. Вчора хазяїн друкарні, де друкується „Наша Громада", звернувся з проханням пояснити, через що він був арештований після виходу „Вільної Громади". Комісар сказав, що його більше не арештують, але що й „Нашу Громаду" припинять, якщо вона буде такогож „вредного направленія", як і „Вільна Громада".

Свободу слова сиромудрий комісар розуміє мабуть так, що дозволено виходити тільки „невредним" ґазетам. Можемо запевнити, що „Наша Громада" для комісаря буде „вредною" ґазетою.

Так говорив під комуністами орґан Українських Соціял-Демократів, поки комуністи не замкнули його, а редакторів не арештували „за вредноє" для Москви „направленіє".

* * *

А ось ґазета „Нова Рада" в передовій статті з 2. травня 1918 року пише таке про урядування уряду Скоропадського:

Отже насамперед цензура, цей воскреслий мерлець, якого, здавалося, навіки вже була поховала, й навіть кілок у могилу забила, революція. Далі волю зібрань теж добре ілюстровано останніми подіями, коли люди, замісць на зїзди, попадали до вязниць. Потім маємо призначення на відповідальні посади цілу низку людей з добре відомою репутацією невсипущих діячів царського ладу та обрусителів. Ці діячі тепер мають прищеплювати лад та законність, виховувати громадські почування та зміцнювати основи української державности (!?).

Отак „Нова Рада" характеризувала політику гетьмана Скоропадського, коли спостерігала її на місці й коли знаходилася під гетьманською цензурою.

Щоб там „Сліповидці" не писали, а Москва на Україні завжди провадить одну й ту саму політику: „обрусіння" України та нищення основ і навіть самобутність українського народу. Чи буде це міністерство Скоропадського, чи Чубаря й Петровського, це справи не міняє, бо вони однакові експозитори Москви на Україні.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана членниця Братства св. Арх. Михаїла, від. 140 У. Н. Союза в Йонґставн, Огайо, щиро дякую Батькови Союзови за уділення мені 50 долярів з фонду запомогового, що в моїй недузі було для мене великою помічю. Отож, браття і сестри, вступайте й приєднуйте до У. Н. Союза своїх братів і сестер, бо У. Н. Союз є першою українською орґанізацією в Америці, що опікується нами в потребі. Також щиро дякую урядникам мого відділу, Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140 в Йонґставн, О.

Юстина Страданська.

—o—

Я, нижче підписаний член Браятства св. Василія Вел., від. 214 У. Н. Союза, щиро дякую за уділення мені допомоги з фонду бідних в сумі 50 долярів, котрі мені стали великою помічю у моїм нещастю. Також складаю щиру подяку відділовим урядникам Братства св. Василія, від. 214 в Шикаґо, Ілл. Браття і сестри, вступайте якнайчисленніше до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз не забуває за калік і стає все в пригоді в нещастю. Бажаю якнайліпших успіхів і розвою нашій орґанізації.

Мих. Крисуватий.

—o—

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $50. **Григорій Чаго,**
член від. 31 У. Н. Союза,
Ст. Клейр, Па.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

У донесенню про Надзвичайне Засідання Головного Уряду У. Н. Союза в ч. 164. „Свободи" було написано: **Михайло** Бусько, а має бути **Микола** Бусько.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

HAMTRAMCK, MICH.

The Young Ukrainian American Drama-Lites Open a New Season.

After a successful season the Ukrainian American Drama-Lites gathered for the election of officers for the new term beginning July 1. The following were elected to fill the following offices:

Walter Sworek, through his good leadership and active work, was re-elected to the Presidency.

The office of Vice-President is again bestowed upon a girl, Bernice Wierzbicki.

Alexander Panchesan is the successor of Steve Fedeson as Treasurer.

The new Recording Secretary is Catherine Hrisko.

Due to his diligent work in handling the financial records, Nicholas Prychitko is to continue the same duties.

Tony Strutinsky is to manage the club's business for the new term.

Ernest Popyk will carry out the duties of Sargeant-at-Arms.

Father N. Strutinsky, Pastor of the St. Mary's Greek Catholic Church of Hamtramck, was unanimously chosen sponsor of the club.

The Young Ukrainian American Drama-Lites number one hundred and twenty five members, many of which are high school and college graduates. The club was organized by Stephen Danilyzyn with the help of Father Strutinsky.

The purpose of the club is to give Ukrainian plays so that the young Americans, of Ukrainian descent, may learn Ukrainian songs and dances and last, but not least, to speak better Ukrainian.

Our first season clossed with success. Our first attempt was in February. The play that was presented was entitled "Girls Dreams" (Дівочі мрії). One hundred dollars of the clear profit was donated to the Ukrainian School in Hamtrack. Because of the excellent performance that was given, the club was asked to repeat the play in Detroit.

The second play of the season entitled "Unfortunate Love" (Нещасне кохання) was presented in April. Most of the character roles were acted by members who did not participate in the first play. A goodly audience responded.

As the Ukrainian National Association held its Convention at Detroit this year, the club was asked to give a performance for the delegates. The delegates that were interested in the work of the Ukrainian Youth attended, and were delighted in the way the young generation is following their footsteps.

The club does not only have a dramatic end but also a social end. During the off-season the club holds outings, weenieroasts, skating parties and picnics where all the club members get together and have a grand time.

Having heard of the Ukrainian Youth Congress, which is to be held in Chicago during the Ukrainian week, the club has decided to send four representatives. The members that are chosen to represent the club, are, Helen Dobush, Catherine Hrisko, Walter Chaback, and Nicholas Prychitko.

Any club that wishes to correspond with the Young Ukrainian American Drama-Lites, may write to 2240 Grayling Street, Hamtramk, Michigan.

Anne Prychitko,
Editorial Secretary.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРОТОКОЛ З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ. (19)

Далі слідував звіт Шконтруючої Комісії. М. Дармограй, предсідник тої комісії, зазначує, що комісія перевела таку контролю, яку є можливо перевести на протязі одного тижня, коли брати під увагу надзвичайно обширний матеріял до контролювання. Він просить секретаря Шконтруючої Комісії, Т. Шпікулу, прочитати виготовлений звіт.

ЗВІТ ШКОНТРУЮЧОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА.

Засідання Шконтруючої Комісії відбулося в часі від 8 до 13 травня 1933 р. в головній канцелярії У. Н. С., 83 Ґренд стр., Джерзи Сіти, Ню Джерзи.

В склад комісії увійшли отсі делеґати: Михайло Дармограй, делеґат від. 375 (з Пенсилвенії); Михайло Сорохтей, делеґат від. 267 (з Ню Йорку); Павло Курко, делеґат від. 267 (з Конетикот); Андрій Бирич, делеґат від. 213 (з Ню Джерзи); Тарас Шпікула, делеґат відділу 221 (з Ілиной).

Комісія уконституувалася так: Михайло Дармограй, голова; Тарас Шпікула, секретар; Микола Сорохтей, Андрій Бирич і Павло Курко, члени.

Комісія виробила отсю програму:

1. Переглянути і сконтролювати діловодство головного уряду, який був вибраний на останній конвенції, за час його урядування від 1 січня 1929 р. до 31 грудня 1932 р., а іменно: гол. предсідника, головного касієра, головних секретарів і завідателя друкарні.

2. Провірити маєток орґанізації, який є інвестований у готівці, на морґечах, у бондах, реальностях та позичках.

3. Провірити кошти адміністрації У. Н. Союза.

4. Провірити кошти адміністрації друкарні та ціле діловодство „Свободи", як і стан книгарні.

5. Провірити резерву організації та оцінку членських грамот.

6. Провірити висоту коштів реформи старих родів обеспечення на нові.

7. Провірити стан Сиротинця, себто капітал, зібраний на Сиротинець.

8. Провірити збірку на памятник і стипендійний фонд бп. п. Семена Ядловського, тому, що два останні фонди є під опікою У. Н. Союза.

Після шістьденної праці Шконтруючої Комісії та після переглянення всіх книг, рекордів, бондів і морґечів, які знаходяться в сейфі, та після інформацій, засягнених від головної екзекутиви, Головна Шконтруюча Комісія стверджує отсим таке:

Обовязки предсідника є предвиджені статутом орґанізації, параґрафи 63 до 77. Предсідник, як відомо, не провадить ніяких книг; він лише веде записки видатків почтових. Одначе комісія ствердила, що головний предсідник виконує свої обовязки згідно з постановами статута.

Головний касієр предложив комісії всі банкові книжки й банкові заяви, які торкаються інвестиції готівки.

Комісія переконалася, що в часі фінансової крізи головний касієр обнижував депозити в менших банках і отворив нові депозити в більших банках. В часі фінансової крізи У. Н. Союз мав замкнених три банки: два в Елизабет (Ню Джерзи) і один в Нюарку (Ню Джерзи). В Елизабет Давнтавн Трост Компані, і Піпелс Нешонел Банк були замкнені, однак у міжчасі оба ті банки злучилися під назвою Піпелс Бенкинґ Трост Компані і У. Н. Союз із заморожених депозитів одержав до грудня 1932 р. вісімдесять відсотків своїх депозитів. Двацять відсотків, які представляють суму $7,227.45, У. Н. Союз стратив. Цю суму обтягнено з маєтку орґанізації так: $4,424.98 вчислено як страту в майні У. Н. Союза, а $2,802.47 вчислено як страту в Молодечому Департаменті. В Ню Джерзи Нешонел Банк в Нюарку остається заморожених грошей на суму $18,101.58. Провірюючи заяву державної контролі стейту Ню Джерзи, Шконтруюча Комісія знайшла опінію Державної Комісії, яка висказується відносно заморожених грошей, що 75% депозиту буде звернено, а 25% депозиту, на суму $4,525.39, можна зачислити як майбутню страту.

Опінія Шконтруючої Комісії відносно депозитів у банках є та, щоб на будуче депозитувати гроші в більших банках.

Шконтруюча Комісія провірила також рекорд членів у головнім рекордовім департаменті і ствердила, що справоздання Головної Контрольної Комісії годяться із справозданнями головного рекордового секретаря.

Шконтруюча Комісія провірила теж діловодство головного фінансового секретаря і ствердила, що всі доходи й розходи, які він подавав у фінансових звітах, годяться з зіставленнями Головної Шконтруючої Комісії.

Шконтруюча Комісія провірила також інвестиції в бондах, морґечах і в реальностях. Всі бонди знайдено в банковій скритці Годсон Нешонал Банку в належному порядку. Всі бонди, з винятком Маямі, Флорида, платять належні проценти. Бонди Маямі, Флорида, на суму $38,000, були закуплені в грудні 1927 р. Вони перестали платити проценти в серпні 1932 р. Справи тих бондів знаходяться під теперішній час у комітеті, який робить заходи з урядом міста Маямі, Флорида, у тому напрямі, щоби від тих бондів одержати залеглі проценти, а сплату бондів відложити на довший реченець. Загально беручи, всіх бондів У. Н. Союз має на суму 705,558 долярів. Всі згадані бонди це бонди державні, стейтові, повітові та міські.

Опінія Шконтруючої Комісії відносно бондів є та, щоб на будуче, наскільки це лише буде можливим, інвестувати майно лише в таких бондах, які є певні, які мають свою означену вартість, хочби навіть з меншим зиском.

Щодо майна орґанізації, яке інвестовано в морґечах, то Шконтруюча Комісія стверджує, що орґанізація має на морґечах інвестовану суму $1,888,910.69. Всі морґечові активи, а іменно морґечі і бонди на морґечі, знайдено в банковій скритці, там, де знаходяться грошеві бонди. Двох морґечів на суму 40,000 дол. бракувало в скритці тому, що вони є замкнені. З повище поданих морґечів, які є запротестовані, 5,000 долярів є з молодечого департаменту, а 35,000 долярів з фонду У. Н. Союза.

Шконтруюча Комісія стверджує, що орґанізація інвестувала за час свого істнування в морґечових інвестиціях 143 морґечі.

Із тих 143 морґечів 121 представляються так:

67	морґечів на суму не більшу	$	5,000	процентово	12.67
18	„ „	„	10,000	„	7.08
13	„ „	„	20,000	„	11.47
6	„ „	„	30,000	„	8.97
5	„ „	„	40,000	„	10.51
3	„ „	„	50,000	„	8.18
3	„ „	„	60,000	„	9.69
3	„ „	„	90,000	„	15.05
3	„ „	„	100,000	„	16.19

Цих 121 морґечів дають суму $1,724,545.19, а 22 морґечі є нижчі від $5,000.

Опінія Шконтруючої Комісії відносно інвестицій на морґечі є та, щоби, з огляду на теперішні обставини, здержатися з інвестиціями на морґечі на більшу суму як 50,000 долярів, на одну реальність.

Спеціяльна Шконтруюча Комісія провірила, що і Державна Контроля в свому звіті висказується в тому напрямі, що всі документи відносно морґечів та асекурації будинків, на які давано морґечі, знаходяться в належному порядку.

В реальностях У. Н. Союза є $231,201.70. Тут входить дім У. Н. Союза, дві реальности, перебрані в Джерзі Сіти, й одна реальність — бувший Народний Дім у Филаделфії. Комісія оглянула особисто перебрані реальности в Джерзи Сіти і ствердила, що реальність під числом 67 Соміт Ев. творить великий будинок на чотири поверхи, на 24 фамілії, з чого 19 апартаментів є вирентовані, а пять порожні. Цей будинок знаходиться у взірцевому порядку.

Спеціяльна Шконтруюча Комісія оглянула й оцінила інвентар в У. Н. Союзі і ствердила, що він знаходиться в доброму стані та що він є потрібний до вжитку головної канцелярії. Тут треба замітити, що інвентар не є вчислений у маєток як інвестиція, бо цеї інвестиції не можна вжити на оцінку грамот. Інвентар У. Н. Союза оцінено на $5,000 (приблизно).

Головна Шконтруюча Комісія провірила діловодство й адміністративні видатки У. Н. Союза та ствердила, що зіставлення Шконтруючої Комісії годяться із звітами фінансовими, подаваними на протязі чотирох минулих літ.

Шконтруюча Комісія провірила діловодство завідателя „Свободи", стан і вартість друкарні, як і книгарні, і ствердила, що зіставлення Шконтруючої Комісії годиться з зіставленнями, проголошуваними на протязі чотирох минулих літ. Маєток „Свободи" виносить $46,603.04, з чого:

Готівка, інвестована в Ню Джерзи Тайтл Трост Компані	$10,928.28
Депозит у ґазовій компанії	50.00
Друкарська машинерія	16,591.99
Книгарня	18,032.77
Засіб друкарських матеріялів	1,000,00
Разом	$46,603.04

Фонд резервовий У. Н. Союза, згідно з оцінкою головного актуарія Вулфа, виносить суму $586,481.58, або 30 відсотків понад статутове мірило. Молодечий департамент має резерву в сумі $196,099.33, або приблизно 600 процентів понад статутове мірило. Стверджуємо, що без уваги на те, що маєток представляє повну забезпеку грамот, смертність супроти цього між членами за рік 1932 є 125%, себто на 25% більше, ніж це передбачають смертні табелі (Морталиті Тейблс).

Спеціяльна Шконтруюча Комісія провірила кошти реформи старих родів обеспечення на нові і ствердила, що ці кошти виносять суму $14,463.12. У цій сумі є кошти подорожі і дієти головних урядників на $3,358.92.

Крім згаданого маєтку У. Н. Союз має ще отсі два фонди під своєю опікою: а) фонд Сиротинця на суму $50,552,47, з чого є заморожених $27,511.65; б) фонд стипендійний бл. п. Семена Ядловського на суму $2,241.97.

Загальна готівка в усіх банках усіх департаментів, включаючи тут і гроші Сиротинця та фонду бл. п. Ядловського, виносить $492,424.21, а У. Н. Союз має у своїй розпорядимости три міліони, триста пятьдесять пять тисяч, шістьсот три доляри і 36 центів ($3,335,603.36).

На кінець голова комісії, М. Дармограй, зазначує, що комісія, контролюючи діловодство і маєток У. Н. Союза, брала під увагу рапорт від Стейт Бенкінґ Департамент фор Іншуренс, в якому є також зазначено, що все знайдено в порядку.

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ.
ГОЛ. РЕК. СЕКРЕТАРЯ У. Н. С. за червень 1933 року.

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ: Бр. „Св. Йосифа", від. 157, злучилося з Бр. „Св. Івана Хрестителя", від. 56, створивши спільно одно Бр. „Св. Івана Хрестителя", від. 56, в Вілінґ, В. Ва.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 21. Чарнецький Петро.
В. 25. Левицька Мелянія.
В. 56. Мельников Іван.
В. 84. Куян Марія, Ваӊат Михайло.
В. 127. Була Ілько.
В. 130. Олексович Анна, Олексович Микола.
В. 144. Соловська Маґда.
В. 150. Копичак Марія Ольга.
В. 194. Літовчак Василь Н., Копач Юліян.
В. 204. Абрагамовська Стефа.
В. 223. Грицай Роман.
В. 361. Коверко Евдокія, Крохмальний Андрій.
В. 390. Панчишин Володимир, Гичва Петро, Данилів Григорій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Суровяк Осип
В. 7. Тима Іван, Яцула Іван.
В. 19. Радо Михайло.
В. 22. Стегніцький Петро.
В. 28. Криба Розалія.
В. 41. Раґуля Параска.
В. 45. Романський Василь.
В. 50. Задорожна Катерина, Ковяк Теодосія, Салак Анна, Салак Микола, Салак Анна, Салак Розалія, Фурдин Марія, Савчин Михайло, Савчин Тацянна.
В. 59. Гринюк Петро, Галькевич Михайло, Галькевич Марія, Гнатюк Володимир, Кройтар Іван.
В. 60. Сисак Микола.
В. 73. Сорочка Стефан, Поседворний Микола.
В. 85. Шморгун Лев.
В. 93. Кушнір Іван.
В. 106. Несторович Іван.
В. 115. Дрозда Михайло, Дрозда Катерина, Бандровська Катерина, Бандровський Антін, Демчак Іван, Скубяк Іван, Клюс Антін, Клюс Марія.
В. 121. Кубітович Марія, Кубітович Петро, Бих Семен, Смолінський Йосиф.
В. 132. Семчак Юрій.
В. 135. Тунько Галя, Тунько Микола, Голобінка Марія, Голобінський Григорій, Голобінко Іван, Терлецька Марія, Терлецький Михайло, Шутак Катерина, Шутак Іван, Фінч Михайло, Фенчишин Федор, Ґлушко Софія, Ґлушко Дмитро.
В. 139. Павловський Дмитро.
В. 142. Старзець Стах, Ґронваль Петро, Ясловський Стефан, Мокаль Роман.
В. 147. Юрик Юрій, Юрик Ольга, Біленький Григорій, Падарофф Марія, Падарофф Яків.
В. 160. Поштолан Максим, Фуртас Тома, Фуртас Феня, Шемберко Текля, Шемберко Іван.
В. 181. Гречух Петро.
В. 187. Вічимишин Іван.
В. 192. Семенів Лука, Вацик Андрій.
В. 193. Дзюриframework Стефан.
В. 207. Телеґа Стефан.
В. 213. Жовківський Станислав, Кобрин Михайло, Кобрин Марія, Якимів Дмитро, Коваль Іван, Ошуст Михайло, Ошуст Марія, Хранюк Катерина, Кук Катерина, Кук Арсеній.
В. 219. Шеремета Антін, Савчин Стефан, Стахура Гаврило.
В. 222. Пастерняк Михайло.
В. 223. Цеплій Іван, Цепка Михайло.
В. 227. Медвідь Іван.
В. 235. Андриць Пазечка, Андриць Михайло.
В. 237. Пастерняк Стефан, Яворський Данило.
В. 249. Ждиняк Катерина.
В. 263. Кучинська Катерина, Войтович Яків.
В. 266. Михальчишин Іван, Михальчишин Марія, Михальчишин Анна, Сланик Стефан, Варшона Яків.
В. 274. Лопушанський Микола, Середницький Семен.
В. 276. Хомас Марія, Котула Параска, Марилів Катерина.
В. 292. Свантко Андрій.
В. 298. Плескун Олекса.
В. 300. Бігун Галя, Кітка Петро, Коцюба Йосиф.
В. 304. Ридзик Онуфрій.
В. 307. Карнаух Онисим, Карнаух Анна, Прус Анастасія, Прус Петро.
В. 316. Пришляк Анна, Пришляк Стефан, Боса Паранька, Босий Юрій, Леґкий Василь, Гарасимишин Франко.
В. 335. Спевак Петро Л.
В. 338. Мурин Іван.
В. 341. Завінський Адам, Бохонок Василь.
В. 342. Васьович Луць, Васьович Анна, Васьович Катерина.
В. 352. Левчишин Анастасія, Левчишин Теодор.
В. 363. Луцишин Микола, Луцишин Анна.
В. 367. Чолій Софія, Чолій Онуфрій, Білик Микола, Білик Марія, Зирик Роман.
В. 368. Герман Йосиф.
В. 370. Рошка Микола, Рошка Ксеня, Голубович Роман, Голубович Анна, Штойко Микола, Скальський Михайло, Маланчук Антін, Маланчук Катерина.
В. 374. Дмитрук Георгій.
В. 385. Шунь Михалина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 6. Вовк Андрій.
В. 12. о. Кінаш Максим.
В. 56. Душіль Іван, Кулеба Катерина, Совяк Андрій, Борсук Марія, Борсук Войта, Верещинський Адам, Палюх Марія, Палюх Дмитро, Палюх Михайло, Мисько Анастасія, Миська Михайло, Домброва Франко, Бліщ Андрій.
В. 67. Баволяк Василь.
В. 204. Лотоцька Анна, Лотоцький Микола.
В. 271. Курила Олекса.
В. 292. Паньків Анастасія.
В. 298. Савецька Параска, Савецький Онуфрій, Савецька Анна.
В. 335. Бубен Антін, Демітраш Петро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 390. Каламін Михайло.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПЕРЕНЕСЕНЕ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відділ:	Членів:	Відділ:	Членів:
2.	7	130.	12
4.	2	132.	5
5.	3	135.	1
7.	10	138.	1
8.	7	139.	3
9.	11	142.	3
10.	7	144.	2
14.	2	145.	3
16.	2	147.	5
18.	4	149.	3
19.	2	151.	1
20.	2	152.	1
22.	6	155.	24
23.	2	156.	6
24.	14	157.	2
28.	12	159.	4
29.	6	160.	6
31.	2	162.	3
33.	4	163.	5
35.	1	164.	5
36.	8	165.	7
37.	1	169.	3
38.	9	170.	3
39.	3	171.	2
42.	7	173.	1
44.	4	175.	13
45.	3	178.	1
46.	1	179.	3
49.	2	182.	2
50.	10	186.	1
52.	2	187.	1
53.	10	191.	2
55.	2	192.	2
56.	5	200.	1
57.	2	202.	1
58.	33	203.	2
59.	3	204.	1
61.	1	206.	2
62.	6	207.	5
63.	7	211.	1
64.	2	213.	8
65.	1	215.	2
66.	2	216.	2
67.	2	217.	14
69.	8	218.	5
70.	1	219.	1
72.	1	220.	1
73.	1	221.	15
75.	2	225.	5
76.	7	227.	4
80.	4	229.	22
81.	19	232.	1
82.	2	233.	1
83.	1	234.	3
85.	5	237.	4
86.	12	239.	3
87.	5	241.	3
89.	2	242.	14
91.	14	243.	5
94.	3	247.	10
96.	7	248.	2
98.	3	249.	4
99.	8	251.	23
102.	1	252.	6
103.	6	253.	4
104.	4	255.	12
105.	10	260.	5
106.	7	262.	5
108.	9	263.	3
109.	1	267.	2
111.	2	268.	1
112.	12	269.	2
113.	6	270.	3
114.	6	272.	2
119.	2	274.	8
123.	3	276.	5
124.	1	277.	5
125.	2	280.	5
126.	2	281.	2
127.	4	282.	11
288.	1	342.	3
290.	8	345.	2
292.	16	347.	3
293.	1	349.	3
295.	4	350.	6
296.	4	352.	2
297.	7	358.	12
299.	6	361.	18
300.	17	362.	1
301.	9	364.	6
303.	3	365.	13
316.	1	367.	7
317.	3	370.	5
318.	4	371.	6
319.	3	372.	1
324.	1	377.	1
325.	12	378.	2
326.	9	381.	12
327.	3	382.	1
330.	2	383.	3
331.	2	384.	1
333.	1	385.	9
336.	5	388.	5
338.	1	392.	3
341.	2		

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Шаршон А. Петро.
В. 8. Стимберський Михайло.
В. 14. Ковяк Марія.
В. 16. Орищин Михайло.
В. 18. Підліпчак Адам, Адамяк Іван, Лабовська Анна.
В. 22. Братковська Павлина, Братковський Адам.
В. 25. о. Гривняк Василь, Каштанюк О. Богдан.
В. 26. Качьо Андрій стар.
В. 28. Бурян Марія, Дубіцький Франко, Дубіцький Василь.
В. 29. Савка Олекса, Гривняк Юрій, Гривняк Іван.
В. 30. Постич Семен, Сабат Анна.
В. 33. Гурхра Марія.
В. 40. Гаврилів Ева, Гаврилів Микола.
В. 41. Щепаняк Михайло.
В. 42. Дунец Володимир.
В. 44. Конопельська Катерина.
В. 65. Миськів Йосиф, Миськів Анна, Мушинський Василь, Курдила Іван, Скрипчак Зофія, Петрий Марія.
В. 68. Попко Марія, Попко Антін.
В. 70. Вожняк Іван. Вожняк Андрій.
В. 73. Ковальчик Марія, Ковальчик Петро, Пашник Анастазія, Пашник Михайло.
В. 74. Шевчук Стефан, Ярема Петро, Буткевич Анна, Буткевич Федор, Кубич Іван, Демянчук Григорій, Літванович Клим, Лісько Юлія, Махник Анна.
В. 76. Кузмицький Осип.
В. 82. Стеренчак Стефан, Стеренчак Марія.
В. 84. Щурко Іван.
В. 85. Шляхтанич Василь.
В. 86. Маціовський Стефан.
В. 90. Чудіович Ілько, Маршинец Анна, Мастинец Тилифон.
В. 94. Заяц Петро, Юрків Василь, Гузар Микола.
В. 99. Адамович Стефан.
В. 102. Карабін Павло.
В. 103. Задорожний Василь.
В. 104. Еванецька Катерина.
В. 105. Косило Іван.
В. 111. Ґонда Марія.
В. 116. Сенков Михайло.
В. 117. Євчук Дмитро.
В. 120. Спук Михайло.
В. 122. Ґрабан Максим.
В. 127. Леськів Михайло, Леськів Параскевія, Самуляк Марта.
В. 134. Пастерик Анна, Корба Джейн.
В. 135. Терлецький Ілько, Андрейко Теодор.
В. 140. Сітник Василь.
В. 142. Качираль Володимир, Дидзик Григорій.
В. 146. Будка Антонина.
В. 160. Варварчин Теодор.
В. 168. Федун Катерина.
В. 177. Деркач Корнило.
В. 192. Макогін Антонина.
В. 193. Нестор Катерина, Бучек Андрій, Бучек Марія, Малінський Петро, Малінська Катерина, Брудний Стах, Шевчук Ілько, Шевчук Зофія, Тутко Микола, Тутко Сенька, Поточняк Михайло.
В. 200. Каспер Данило, Каспер Марія, Левіцька Анеля, Харишин Паранка, Харишин Дмитро.
В. 207. Гуменюк Ілько, Дацишин Ілько, Пасечник Стах, Рева Паранія, Рева Микола, Чаплій Григорій.
В. 211. Бабій Катерина, Бабій Анна.
В. 217. Носак Стефан.
В. 227. Ялечко Елизавета.
В. 231. Літвінець Анна, Літвінець Павлина.
В. 234. Мина Пелаґія, Мина Дмитро.
В. 243. Міськевич Іван, Міськевич Василь, Гавришків Василь.
В. 245. Гавришко Анна, Гавришко Максим, Александрович Іван, Куш Катерина, Гавришкевич Григорій, Гавришкевич Йосифа, Войтович Іван, Гетманський Андрій.
В. 248. Кобиланська Анастазія.
В. 255. Демко Михайло.
В. 266. Квас Михайло, Вовнянка Василь, Дух Іван, Дух Антонина.
В. 276. Ганевич Ефрозина, Бузар Йосиф, Дністрян Семен, Магник Теодор, Радвак Евдохія.
В. 278. Морикін Іван, Морикін Анна.
В. 285. Фіялка Василь.
В. 288. Бойко Андрій, Юраш Андрій, Шутак Василь, Маліновська Марія.
В. 292. Гриб Іван.
В. 293. Орищин Іван.
В. 295. Кечуризак Теодор, Шляхетка Михайло, Шляхетка Катерина, Куривчак Дмитро.
В. 296. Беднарчук Іван, Пастерняк Петро.
В. 299. Шміґельська Анна, Перожак Параскевія.
В. 300. Козьориський Дмитро, Бучко Михайло.
В. 301. Мотлюк Микола, Коваль Прокіп, Шевчук Михайло.
В. 303. Кравц Анна, Гаванчик Бронислава, Дуда Олена, Пішок С. Катерина, Філевич Розалія, Гачак Параська, Смоляк Зофія, Митришак Катерина, Паліовська Марія, Галь Анна, Баран Вікторія, Філовят Марія, Бурик Катерина.
В. 304. Гаравус Ксеня, Гаравус Михайло, Котелец Іван, Котелец Марія, Мигаль Теодор, Бирва Іван, Попелюк Андрій.
В. 305. Гандзюк Микола.
В. 306. Кричовецький Андрій.
В. 317. Крістов Наталія, Крістов Юрій.
В. 319. Микетин Василь.
В. 320. Батрін Іван.
В. 321. Лев Агафія.
В. 322. Біловус Марія.
В. 326. Ціздак Петро, Ковалишин Зофія.
В. 333. Сеґін Анна, Сеґін Марія.
В. 335. Топоровська Анастазія, Топоровський Ігнатій.
В. 336. Белас Микола.
В. 338. Качмарик Марія.
В. 339. Фуртак Анна, Фуртак Марія, Вітів Анна, Воютишкі Федор.
В. 341. Зох Микола.
В. 342. Кіц Ольга, Кіц Катерина, Кіц Марія, Скоципець Марія.
В. 345. Михальчишин Дмитро, Парій Мокрина, Парій Петро, Клодницька Ксеня, Клодницький Володимир, Проц Василь, Романчук Іван.
В. 364. Лалюк Теодор.
В. 365. Москалик Іван, Москалик Марія, Москалик Іван, Бартник Йосиф, Якубишин Бартко, Вах Дмитро, Качмар Андрій.
В. 367. Гринів Петро, Гринів Танька.
В. 369. Тарас Микола.
В. 385. Мандзен Микола, Мандзюк Петро, Серота Володимир, Бородай Анастазія, Романюк Стефан, Гунчак Аполонія, Гунчак Микола, Мандзен Анна, Бородай Йосиф, Замланучин Семен, Замланучин Анастазія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 7. Баволяк Василь.
В. 8. Вовк Андрій.
В. 38. Курила Олекса.
В. 45. Вульчин Василь.
В. 65. о. Кінаш Максим.
В. 79. Савецька Анна, Савецький Онуфрій, Савецька Параська.
В. 157. Палюх Михайло, Палюх Іван, Козак Василь, Бліщ Андрій, Борсук Войта, Мисько Анастазія, Мисько Михайло, Домброва Франко, Палюх Марія, Палюх Дмитро, Верещинський Адам, Борсук Марія, Душіль Іван, Кулеба Катерина, Совяк Андрій.
В. 220. Бубен Антін, Дмитраш Йосиф, Демітраш Петро.
В. 241. Лотоцький Микола, Лотоцька Анна.
В. 361. Сеньків Володимир, Сеньків Стефан.
В. 375. Холявський Григорій, Холявський Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 390. Каламін Михайло.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 110. Лібрик Олекса.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 100. Чучко Анна, Чучко Олена.
В. 102. Ощипок Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Копач Іван.
В. 29. Гривняк Дмитро.
В. 31. Коцур Петро.
В. 147. Терефунко Катерина.
В. 171. Кушак Іван.
В. 187. Чайковський Ілько.
В. 239. Пісечко Іван.
В. 257. Зубрид Антін.
В. 273. Драбик Йосиф.
В. 318. Чемерис Паранька.
В. 362. Розат Юрій.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком червня 1933 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	19,509
В місяци червні 1933 р. принято нових	19
В місяци червні 1933 р. принято наново	152
В місяци червні 1933 р. принято з переступними листами	25
В місяци червні 1933 р. принято з інших кляс	1
В місяци червні 1933 р. перенесено з старого до нового роду обезпечення	1,048
Разом	20,754
В місяци червні 1933 р. суспендовано	234
В місяци червні 1933 відійшли з переступними листами	33
В місяци червні 1933 відійшли до інших кляс обезпечення	1
В місяци червні 1933 р. перенесено з старого до нового роду обезпечення	1,047
В місяци червні 1933 відійшли зі зворотом готівки	3
В місяци червні 1933 відійшли на безплатне продовження	1
В місяци червні 1933 померли	12
Разом	1,331
З кінцем червня 1933 р. в. У. Н. Союзі було повнолітних членів	19,423

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	7
В клясі А.	на $ 250	228
В клясі А.А.	на $ 500	3,460
В клясі В.	на $ 750	500
В клясі С.	на $1000	7,696
В клясі В.В.	на $1500	167
В клясі С.С.	на $2000	51

НОВІ РОДИ.

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	159
В клясі О-1000	на $1000	152
В клясі О-1500	на $1500	5
В клясі О-2000	на $2000	3
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	111
В клясі Р-1000	на $1000	158
В клясі Р-1500	на $1500	4
В клясі Р-2000	на $2000	4
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	153
В клясі Е-1000	на $1000	79
В клясі Е-1500	на $1500	4
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

В клясі W- 500	на $ 500	30
В клясі W-1000	на $1000	62

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 250	на $ 250	100
В клясі Т- 500	на $ 500	1,712
В клясі Т- 750	на $ 750	282
В клясі Т-1000	на $1000	4,163
В клясі Т-1500	на $1500	102
В клясі Т-2000	на $2000	30
	Разом	19,423

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 33. Олійник Марія.
В. 76. Крунівська Ольга.
В. 81. Блавуцяк Еленора, Блавуцяк Данило.
В. 86. Кузмяк Михайло, мол.
В. 112. Федорчак Іван.
В. 115. Мінич Михайло.
В. 123. Бриндзя Богдан.
В. 165. Ґлушик Ольга М., Ґлушик Павло, Гнат Антін.
В. 206. Пророчок Стефан.
В. 213. Бирич Флорія.
В. 223. Худоба Михайло.
В. 276. Бобак Володимир.
В. 361. Литвин Софія.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 50. Фурдин Іван, Фурдин Емілія, Салак Стефан, Салак Марія, Бандирський Володимир.
В. 59. Галькевич Марія, Галькевич Михайло, Гнатюк Михайло, Гнатюк Дмитро, Гнатюк Володимир, Гнатюк Ольга, Крайтар Олекса.
В. 85. Павлик Олена, Сліворська Тереса.
В. 94. Косців Стефан, Косців Едвард.
В. 121. Лаврук Теодор, Павелко Володимир.
В. 124. Патрайко Анна, Патрайко Феся, Патрайко Іван, Патрайко Ольга.
В. 135. Мащак Іван, Мащак Юрій, Мащак Стах, Мащак Каролина, Мащак Бронислава, Мащак Михайло, Тунько Юлія, Тунько Анна, Ґлушко Дмитро, Ґлушко Марія, Ґлушко Юрій, Ґлушко Анна.
В. 142. Ґронваль Володимир, Ґронваль Йосиф, Ґронваль Ґеновефа, Ґронваль Теодор, Ґронваль Адам.
В. 160. Фуртас Іван, Фуртас Стефан, Фуртас Захарій.
В. 181. Гречух Стефан, Гречух Софія.
В. 197. Коробій Розалія, Коробій Анна, Коробій Василь, Коробій Іван.
В. 213. Кобрин Марія, Кобрин Михайло, Кобрин Катерина, Кобрин Іван, Кобрин Катерина, Кобрин Стефанія, Кобрин Софія, Кобрин Анна, Кобрин Іван, Кобрин Евдокія, Ошуст Йосиф, Ошуст Катерина, Ошуст Мирослав, Хранюк Іван, Хранюк Марія, Хранюк Анна, Хранюк Василь.
В. 214. Ґвоздь Анна, Ґвоздь Стефан, Ґвоздь Марія, Ґвоздь Іван, Ґвоздь Олена, Циґан Юлія.
В. 218. Ґринечко Володимир, Ґринечко Анна.
В. 227. Медвідь Сузанна.
В. 228. Худинця Григорій.
В. 244. Бончак Йосиф, Бончак Михайло.
В. 263. Войтович Владек.
В. 274. Кравець Іван, Кравець Параскевія.
В. 316. Легка Параска, Боса Анна, Босий Петро, Легкий Володимир, Пришляк Василь.
В. 342. Васьович Марія, Васьович Михайло, Васьович Іван, Васьович Петро,, Васьович Анастасія, Васьович Тереса, Васьович Софія.
В. 363. Луцишин Михайло, Луцишин Іван, Луцишин Стефанія.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 56. Бліщ Михайло.
В. 204. Лотоцький Михайло, Лотоцький Василь, Лотоцька Стефанія.
В. 335. Демітраш Ярослав, Дмитраш Павло.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 120. Щурко Йосиф.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 13. Древецький Петро, Древецька Катерина, Древецька Марія, Древецька Ольга.
В. 16. Роґовська Анна, Роґовська Марія.
В. 22. Братковська Анна, Братковський Іван, Більський Стефан, Більська Анна.
В. 23. Шуран Ольга, Шуран Стефанія, Шуран Василь, Шуран Іван.
В. 28. Леро Річард, Ґузій Михайло, Фірман Марія, Фірман Богдан, Фірман Анна.
В. 29. Гривняк Софія, Гривняк Марія, Гривняк Василь, Гривняк Михайло.
В. 39. Матковська Марія.
В. 53. Шабатура Ілько.
В. 54. Гузар Павло, Гузар Надія, Гузар Віра.
В. 62. Трафка Теодор, Трафка Йосиф, Крецуль Олекса, Крецуль Юрій, Крецуль Марія, Кропивницький Григорій, Кропивницька Марія, Кропивницький Володимир, Кропивницький Віктор.
В. 65. Мушинський Михайло, Мушинська Катерина, Мушинський Іван, Щерба Анна, Щерба Іван, Щерба Теодор.
В. 67. Крук Мирослава, Крук Стефанія.
В. 68. Попко Григорій.
В. 73. Ковальчук Іван, Ковальчук Володимир, Ковальчук Юлія.
В. 85. Шляхтянчин Лев, Шляхтянчин Петро, Шляхтянчин Михайло, Шляхтянчин Марія, Шляхтянчин Йосиф, Шляхтянчин Василь.
В. 90. Камінець Іван.
В. 95. Ґіль Павло, Ґіль Стефанія.
В. 106. Мороз Віктор, Мороз Емілія.
В. 116. Шевців Стефанія.
В. 117. Євчук Анна, Євчук Владислав.
В. 120. Стадник Евген, Стадник Мирослав, Семенчук Володимир.
В. 126. Белюх Михайло.
В. 127. Самуляк Стелла, Леськів Ґеновефа, Леськів Петро.
В. 130. Тимців Магдалина, Гельферс М. Генріття, Гельферс Фредерик.
В. 137. Стойкевич Стефанія.
В. 140. Нановський Іван.
В. 142. Дидзик Дмитро.
В. 155. Левків Омелян.
В. 156. Яцик Василь, Яцик Петро.
В. 161. Петришин Павло.
В. 168. Лопушанська Олена, Лопушанський Володимир, Лопушанський Михайло, Лопушанська Марта, Іванило Анна, Іванило Григорій, Іванило Михайло, Іванило Доська.
В. 170. Лазорко Іван.
В. 175. Білінський Володимир, Білінський Петро.
В. 181. Шевчук Данило.
В. 182. Клипка Стефан, Клипка Гаврило.
В. 192. Боґуцька Емілія, Боґуцька Марія, Макогін Елисавета.
В. 193. Малінська Анна, Малінський Петро, Малінська Марія, Малінський Михайло.
В. 200. Харишин Микола.
В. 207. Костюк Михайло, Костюк Йосиф, Рева Михалина, Рева Андрій, Рева Володимир, Рева Катерина, Рева Іван, Рева Михайло, Мандзій Марія, Пасічник Марія, Ковальська Марія, Телеґа Василь, Дацишин Роман, Хамулька Мирон.
В. 231. Літвінець Іван, Літвінець Стефанія, Літвінець Розалія, Літвінець Михайло.
В. 242. Горват Ілько.
В. 245. Квасний Йосиф.
В. 248. Кобилянська Ольга, Кобилянський Мирослав, Турчин Іван, Турчин Михайло.
В. 253. Федорас Михайло, Федорас Йосиф.
В. 263. Заневич Марія, Заневич Михайло.
В. 266. Мисик Агафія, Мисик Марія, Квас Марта.
В. 276. Фізор Марія, Фізор Михайло, Фізор Катерина, Ганевич Олекса.
В. 278. Марикін Софія, Марикін Олена, Марикін Михайло, Марикін Феня, Марикін Анна, Грибулич Марія.
В. 289. Архитко Ольга.
В. 290. Баворовська Анна.
В. 292. Романів Володимир, Романів Михайло.
В. 299. Перозак Марія, Перозак Анна.
В. 310. Федас Розалія.
В. 316. Полянська Анна, Турчин Петро, Олійник Едвард, Висоцький Іван.
В. 317. Лічинська Стефанія, Лічинський Михайло.
В. 320. Сорочак Анна.
В. 321. Лев Йосиф, Лев Анна, Лев Марія.
В. 339. Сорока Михайло, Вітів Павло, Вітів Михайло, Вітів Іван, Вітів Марія, Камінська Стелла, Воютицький Йосиф, Воютицька Ева.
В. 342. Лещик Йосифа, Кіц Василь, Кіц Михайло, Кіц Іван, Кіц Йосиф, Кіц Софія.
В. 356. Лесик Йосиф.
В. 367. Гринів Василь, Гринів Іван, Гринів Анна.
В. 369. Міцьо Павло, Міцьо Дмитро.
В. 385. Козак Василь, Садовський Станислав, Садовський Йосиф, Садовська Стефанія, Замлянучин Анна, Кузів Стефанія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 157. Бліщ Михайло.
В. 220. Дмитраш Павло, Дмитраш Ярослав.
В. 241. Лотоцький Михайло, Лотоцький Василь, Лотоцька Стефанія.
В. 338. Крицький Йосиф, Грицька Іван, Вархолик Михайло, Кудлик Іван, Кудлик Марія.
В. 361. Сеньків Анна, Сеньків Марія, Сеньків Йосиф.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 120. Щурко Йосиф.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 230. Щурко Стефанія, Щурко Олена.
В. 318. Гринда Іван, Гринда Катерина.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 254. Капустинська Йосифа.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початок червня 1933 р. було в У. Н. С. дітей членів	11,430
В місяци червні 1933 р. принято нових	16
В місяци червні 1933 р. принято наново	95
В місяци червні 1933 р. принято з переступними листами	6
В місяци червні 1933 р. принято з інших кляс	1
Разом	11,548
В місяци червні 1933 р. суспендовано	186
В місяци червні 1933 відійшли з переступними листами	14
В місяци червні 1933 відійшли до інших кляс	1
В місяци червні 1933 відійшли на безплатне продовження	4
В місяци червні 1933 померли	1
Разом	196
З кінцем червня 1933 р. в. У. Н. Союзі було дітей членів	11,342

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	9,963
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,379
Разом	11,342
З кінцем червня 1933 р. в. У. Н. Союзі було всіх обезпечених	30,765

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1933 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (липня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця липня 1933 року, то в серпні 1933 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци червні 1933 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци липні 1933 р., бо на другий місяць, то є серпні 1933 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 20-го липня 1933.

Д. Галичин, гол. рек. секр.

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

(1)

В далекому й невідомому для людей кутку Африки пробирався в півночі густими джунглями великий лев. Він увесь час ховався за кущі та за корчі, щоб не вийти на прогалини, залиті світлом північного африканського місяця. Всі мязи льва були напружені й готові кождої хвилини до акції; його очі уважно розглядали кождий кущик, ніздря широко роздималися, коли він обнюхував повітря. Лев ступав так обережно й тихо, що ніщо під ногами не шелестіло.

Сто, стіп перед львом пробиралася якась постать, не сподіваючися, що вона знаходиться так близько небезпеки. Якби вибратись на дерево, то звідти вже можна би було бачити з одної сторони високу постать, що на двох ногах пробиралася в північній сутіні джунглів, а за нею можна було бачити великого льва, який обережно підкрадався слідами тієї постаті, все наближаючись до неї. Чи це була дійсно людина на двох ногах?

Колиб придивитися ближче до цієї постаті, то можна було побачити, що це дійсно людина, але якась дивна. Пальці на її руках були дуже довгі, а палюх був найдовший, так, що його ніготь доходив до нігтя вказуючого пальця й дорівнювався з його кінцем. Таксамо на ногах цеї постаті були довгі пальці, що давало їй можність зручно лазити по деревах. Все тіло було чисте, як у кождої людини, й було мязисте та сильне.

Але що було найдивніше в цій постаті, то те, що вона мала довгий хвіст, але безволосий. Хвіст був такий довгий, що майже досягав землі. Він був також, видно, сильний та стояв постаті у великій пригоді. В одній руці ця постать тримала міцний кий, а на травяному паску звисав у неї з плеча ніж. Другий пасок тримав припняту до нього торбинку. Перепоясниця була вкрита куском звірячої шкіри. Пасок був прикрашений дорогими діамантами.